

De echtgenote in de *Anekdotia*

Laura Naeye

Masterproef voorgelegd tot het behalen van de graad van Educatieve Master in de talen (Grieks-Latijn), mei 2022

Promotoren: Evelien Bracke, Floris Bernard

Procopius' *Anekdotia*

In het ontwerp van de nieuwe eindtermen wordt gevraagd meer postklassieke teksten te lezen en aandacht te hebben voor meerdere interpretaties en actualisering. De *Anekdotia* is een schandaalkroniek geschreven door de 6de-eeuwse Procopius over het bestuur van keizer Justinianus en Theodora. Wat duidelijk opvalt in dit werk, is het mechanisme dat de mannelijke machtsfiguren Belisarius en Justinianus ten schande gemaakt worden door de voorstelling van hun echtgenotes Antonina en Theodora.

Drie lessen en lesmateriaal

Ik heb drie lessen uitgewerkt (met mogelijkheden tot uitbreiding) over Procopius' *Anekdotia*. De eerste les omvat een introductie op het werk en de historische context. De leerlingen maken kennis met de *Anekdotia* aan de hand van de inleiding van het werk. In de tweede en derde les analyseren ze de echtgenotes aan de hand van narratologie en intersectionaliteit. Dit gebeurt inductief en aan het eind van de les wordt de methode kort theoretisch toegelicht. De lessenreeks wordt afgesloten met de receptie van de *Anekdotia* en een actualisering van de problematiek. Ik hoop dat Procopius met zijn invectieve schandaalkroniek leerlingen en leerkrachten inspireert met een kritische blik naar de voorstelling van personages en dat zijn naam vaker genoemd wordt in de lessen Grieks.

Het aangeboden lesmateriaal bestaat uit het lesplan met leerdoelen en lesuitwerking (1), leerkrachtenhandleiding met antwoorden en tekstuitleg (2) en de leerlingencursus (3). Daarnaast is er een PowerPoint voorzien per les en zijn er mogelijkheden tot uitbreiding van het lessenpakket.

Focus van de lessen

Met een focus op de figuur van de echtgenote heb ik de karakterisering van vijf secundaire personages geanalyseerd aan de hand van narratologie en intersectionaliteit. Daarbij heb ik onderzocht of de personages elkaar en Theodora anticiperen, reflecteren en contrasteren met als uiteindelijke vraag of we kunnen spreken van 'de' echtgenote in dit werk. De personages die ik naast Theodora behandeld heb, zijn Antonina (Procopius' *Anekdotia* hoofdstuk 1-5), de ingebeelde echtgenote (10.1), Luppicina (6.17; 9.47-49), de vrouw van Domitianus (8.13-21) en een anonieme echtgenote (7.34-38). Opvallend is het belang dat bij de karakterisering van elke echtgenote gehecht wordt aan de intersectie afkomst en seksualiteit. Ook *agency* is bepalend in de beoordeling van het personage. Ik kan concluderen dat ondanks het feit dat deze personages telkens 'echtgenotes' zijn, ze toch sterk van elkaar verschillen in hun karakterisering. 'De' echtgenote in de *Anekdotia* is geen echt personage, maar misschien wel een contrasterend ideaalbeeld dat de ingebeelde echtgenote en eventueel de anonieme echtgenote benaderen.

Als u vragen of opmerkingen heeft bij uw voorbereiding, of feedback na het gebruik van dit lesmateriaal, mag u altijd contact opnemen via naeyelaura@gmail.com.